

Zodpovědné hraní funguje již čtvrtým rokem. Osvětovou prevencí vůči patologickému chování doplňuje samoregulační iniciativa

Bc. Michal Razím

e-mail | razim@iprh.cz

Institut pro regulaci hazardních her z.s.

Projekt Zodpovědné hraní, který spadá pod Institut pro regulaci hazardních her, zorganizoval začátkem listopadu 2024 již čtvrtý ročník Týdne zodpovědného hraní. Hlavní ambicí této osvětové iniciativy, která je rozšířená v řadě evropských zemí, je otevřít debatu o tématu patologického hráčství a přiblížit veřejnosti možnosti prevence či proces léčby. Projekt také stojí za organizací mezinárodní konference Praha jako srdce zodpovědného hraní a Národní konference k hazardnímu hraní.

Obrázek 1 | Týden zodpovědného hraní 2024. Ukázka kampaně, která probíhala v ulicích Prahy.

Již od roku 2021 působí v tuzemsku projekt Zodpovědné hraní, jenž vznikl s cílem podporovat prevenci, zabránit rozšiřování patologického hráčství, zavést včasnou detekci rizikového hraní a účinně adresovat pomoc. Jeho dlouhodobou ambicí je edukovat širokou veřejnost o základních principech hraní a zodpovědnému přístupu k němu. Ve svých aktivitách spolupracuje s odbornými organizacemi na vzdělání a výzkum, odbornou adiktologickou veřejností, státními orgány, provozovateli hazardních her i samotnými hráči.

Od roku 2022 se projekt opírá o odborné znalosti předních expertů na výzkum, ekonomii, psychologii, terapii i regulaci

hraní. Členy odborné rady jsou PhDr. Eva Aigelová, Ph.D., Bc. Marcel Ambrož, PhDr. Ladislav Csémy, Ph.D., Aleš Rod, Mgr. Lukáš Carlos Hrubý a Bc. František Trantina. Má také jednoho stálého hosta, kterým je Ing. Martin Šabo, a předsedá jí doc. MUDr. Viktor Mravčík, Ph.D.

VÝVOJ NÁSTROJE NA VČASNOU DETEKCI RIZIKOVÉHO HRANÍ

V rámci projektu Zodpovědné hraní také probíhá vývoj Identifikátoru rizikového sázení (IRIS). Jedná se o moderní nástroj pro bezpečnější hraní hazardních her, který analyzuje anonymizovaná herní data hráčů. Jedná se o data, která musejí provozovatelé již nyní ze zákona shromažďovat a v osmihodinových intervalech zasílat státu. Hazardní společnosti se snaží dostupná data využít ve prospěch hráčů. Na základě markerů rizikového chování, jako jsou frekvence vkladů, objem sázek nebo čas strávený hraním, bude IRIS schopna data vyhodnotit a hráče varovat, pokud se jejich hraní stane rizikovým.

V Evropě už taková řešení existují. Problém je v tom, že každý provozovatel má nastavená vlastní měřítka a přesune-li se hráč k jinému provozovateli, není tomuto novému provozovateli jeho herní historie známa. Laicky řečeno, u dalšího provozovatele začíná s čistým štítem a podle toho je k němu přístupováno. Unikátnost IRIS spočívá v jednotném propojení dat napříč provozovateli, což umožňuje komplexní hodnocení hráčského chování, jednotnou intervenci a skutečnou pomoc hráči.

TÝDEN ZODPOVĚDNÉHO HRANÍ SE DVĚMA ODBORNÝMI KONFERENCEMI

Na začátku listopadu, ve dnech 4. až 10. 11. 2024, se pod záštitou projektu konal již čtvrtý ročník Týdne zodpovědného hraní. Podobně jako v předchozích letech si kladl i tento

Obrázek 2 | Mezinárodní konference Praha jako srdce zodpovědného hraní. První mezinárodní konference k problematice bezpečnějšího hraní se zúčastnila řada expertů. Na fotografii zleva Francesco Rodano (Chief Policy Officer, ve společnosti Playtech), Nicole Garretová (Group Head of Responsible Gaming, ve společnosti Allwyn) a Tanja Sveenová (Senior adviser responsible gaming and team-leader of an innovation team, ve společnosti Norsk Tipping).

ročník za cíl upozornit širokou veřejnost na rizika spojená s rozvojem závislosti na hazardních hrách a poradit, jak jim předcházet a řešit je. Letošní ročník se tematicky zaměřil na to, čím si patologičtí hráči v průběhu léčby procházejí, jak se mohou vyhnout relapsu a také jakou roli může v procesu léčby sehrát rodina. Součástí programu byly mimo jiné dny otevřených dveří terapeutických center ve vybraných regionech nebo každodenní online poradenství.

Do Týdne zodpovědného hraní se zapojily společnosti Prevent 99, Portimo, Renadi, Sananim, Agarta, Modrý kříž nebo platforma Naberte kurz Společnosti Podané ruce, která každý den publikovala část své podcastové série s autentickými příběhy patologických hráčů. Ve spolupráci s adiktologem Matějem Černým a vedoucím Gambling ambulance Marcelem Ambrožem z organizace Sananim pak projekt připravil edukativní online webináře. Své aktivity a osvětovou kampaň v médiích a na sociálních sítích přichystali také partneři projektu, provozovatelé hazardních her Fortuna, Chance, Sazka a Tipsport.

KONFERENCE PRAHA JAKO SRDCE ZODPOVĚDNÉHO HRANÍ

Vedle medializace praktické pomoci se Týden zodpovědného hraní nesl ve znamení odborných diskusí o aktuálních

trendech regulace hazardních her. Projekt zorganizoval první ročník mezinárodní konference Praha jako srdce zodpovědného hraní, které se zúčastnili zahraniční experti a vědci zabývající se bezpečnějším hraním.

VYUŽITÍ AI K PREVENCI RIZIKOVÉHO HRÁČTVÍ

Konference představovala platformu pro diskusi mezi odborníky, zástupci státních orgánů i herních společností o tom, jak hazard chytře regulovat. Jedním z hlavních témat bylo postavení umělé inteligence v zodpovědném hraní a s nimi související etické výzvy. Profesor Mark Griffiths působící na Nottingham Trent University například hovořil o tom, jakým způsobem je možné v rámci identifikace a prevence problémového hraní využívat data z online účtů tak, aby sloužila k včasné intervenci.

Rostoucí zájem o prevenci problémového hraní hazardních her motivuje jeho výzkum zaměřený na rizikové online chování, a to prostřednictvím zkoumání dat z hráčských účtů. Griffithsovy výzkumné studie se proto snaží odhalit vzorce, které mohou ukazovat na problémové hraní ještě předtím, než hráči formálně vyhledají pomoc.

PERSONALIZOVANÁ INTERVENCE

Podle poznatků Francesca Rodana, ředitele pro veřejnou politiku ve společnosti Playtech a bývalého ředitele pro online hry na italském Úřadu cel a monopolů, je v dnešní době důležité využití umělé inteligence a behaviorální analýzy k podpoře zodpovědného hraní a ochraně hráčů před negativními důsledky hazardu. Tradiční metody, jako jsou sebeomezující limity a vyloučení, totiž často závisejí na iniciativě hráče, což bývá u ohrožených osob problém. Umělá inteligence umožňuje včasnou identifikaci rizikových hráčů a personalizovanou intervenci, která reaguje na konkrétní vzorce chování a předchází závažným problémům.

AI technologie, včetně chatbotů a analýzy sentimentu, zefektivňují podporu hráčů, zatímco spolupráce mezi provozovateli, odborníky a regulátory je klíčová pro etické využití těchto nástrojů. Projekty jako Safe Bet ukazují, jak AI a behaviorální věda mohou společně vytvářet bezpečnější herní prostředí a dlouhodobou ochranu hráčů.

Propojení psychologie s využíváním dat pro zajištění bezpečnějšího hraní se dále zabývá Dan Thwaites, který na konferenci hovořil o přístupu společnosti Capuchin Behavioural Science. Tradiční metody zodpovědného hraní podle něj často využívají obecných sdělení, která nedostatečně zohledňují různé motivace a chování hráčů. Capuchin ale oproti tomu navrhuje profilovat hráče podle psychologických charakteristik a rizikových faktorů, což umožňuje zaměřit komunikaci a intervenci přímo na specifické potřeby každého typu hráče, od příležitostných sázkařů po soutěživé „vyzývatele“, kteří čelí vyššímu riziku problémového hraní.

Kromě psychologie hraje zásadní roli také analýza dat, která zlepšuje předvídání rizikového chování. Shromážděním informací o herních vzorcích, používání aplikací a dalších digitálních stopách lze vytvořit prediktivní modely, které provozovatelům umožní zavčas identifikovat potenciálně problematické hráče.

ZAHRAŇIČNÍ ZKUŠENOSTI

Další debaty a odborné příspěvky se zaměřovaly na to, jaká je u detekce a intervence rizikových hráčů současná role provozovatelů a států či jak se liší přístupy jednotlivých evropských zemí. O cenné poznatky z Norska se podělila Tanja Sveenová, hlavní poradkyně a vedoucí týmu Norsk Tipping AS.

Norský regulační model se zaměřuje na prevenci negativních důsledků hazardních her pomocí komplexního řešení pro digitální interakce, a to v reálném čase. V rámci pilotního projektu kontaktovali identifikované rizikové hráče nejprve prostřednictvím telefonních hovorů a na základě pozitivní zpětné vazby vyvinuli nástroj Spillepuls, jenž pokrývá širokou škálu událostí a markerů rizikového chování. Účelem tohoto nástroje je podněcování sebereflexe a předložení konkrétních doporučení k redukci rizikového chování.

NÁRODNÍ KONFERENCE K HAZARDNÍMU HRANÍ

Své tradiční místo během Týdne zodpovědného hraní má Národní konference k hazardnímu hraní, která se tematicky zaměřuje na diskusi o aktuálním stavu a dalším směřování tuzemského hazardního trhu. Jedná se v Česku o jedinečnou debatu mezi odborníky, akademiky, právními specialisty na oblast hazardního hraní a zástupci státních orgánů.

Letošní třetí ročník konference se zaměřil na regulatorní novinky letošního roku. Od roku 2017 prochází tuzemský trh s hazardními hrami dramatickým vývojem a jsou zaváděna pravidla, která přispívají k větší ochraně hráčů. Ať už se jedná o registraci všech hráčů, možnosti nastavování vlastních limitů hraní nebo znemožnění hraní prostřednictvím tzv. Rejstříku vyloučených osob. Od letošního roku pak regulace hazardu v Česku doznala ještě dalších velkých změn, mezi kterými ve společnosti nejvíce rezonovala možnost vyloučit se z hraní prostřednictvím tlačítka Panic button. Právě jejich implementaci, přinášející pozitivní i negativní, diskutovali Tomáš Bureš z Ministerstva financí, Zdeněk Brázdil ze společnosti Tipsport, Miloš Hána z Elektrotechnického zkušebního ústavu a Martin Lajza ze společnosti European Data Project.

Aktuální téma regulace reklamy na hazardní hry diskutovali Jan Strakoš z Ministerstva průmyslu a obchodu a Jan Řehola z Institutu pro regulaci hazardních her. Zaobírali se možnostmi regulace, ale i samoregulace trhu.

Debaty odborníků z řad Finančního analytického úřadu (Magdaléna Plevová a Viktor Kabeš) a experta Kamila Kouby

Obrázek 3 | IPRH 3. Národní konference k hazardnímu hraní. Na fotografii je panelová diskuse, která se ohlížela za implementací novinek v oblasti regulace hazardních her. Zleva Tomáš Bureš z Ministerstva financí, Zdeněk Brázdil ze společnosti Tipsport.net a.s., Miloš Hána ze společnosti Elektrotechnický a zkušební ústav s.p., Martin Lajza ze společnosti European Data Project s.r.o. a moderátorka Barbora Černošková.

byly zaměřeny na problematiku praní špinavých peněz. Došlo i na představení vývoje trhu s hazardními hrami na Slovensku, kterého se ujali Martin Bohoš z Úradu pre reguláciu hazardných hier a Dávid Lenčes z Institutu pre reguláciu hazardných hier. Ti společně s Janem Řeholou rozebírali mezinárodní spolupráci mezi Českem a Slovenskem.

Svět video her, mobilních her a hazardních her se neustále sbližuje. V posledních letech sledujeme, a to i v hrách určených dětem, fenomény, které obsahují hazardní prvky, jako jsou například lootboxy nebo skinny. Děti si vytvářejí závislost, kterou si následně přenášejí do dospělého života. Právě na toto téma byl zaměřen diskusní panel „Nezapomínejme na lootboxy“. Jaroslava Suchá z Univerzity Palackého v Olomouci prezentovala aktuální průzkum, který odhalil nejohroženější věkové skupiny dětí a mladistvých. Jakým způsobem se pracuje s dětmi a rodinami, které s tímto fenoménem musejí bojovat, nastínil ze své praxe Jiří Koreš z Prevent 99. Se svou osobní zkušeností s negativy spojenými s lootboxy a skinny přispěl Martin Bohoš, generální ředitel z Úradu pre reguláciu hazardných hier, který současně nastínil, jakým způsobem Slovensko s lootboxy bojuje.